

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/184/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217160
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217160.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Renáty Pátrovičovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná advokát a konateľ Doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 18. decembra 2013 č. k. 19C/73/2013-88 a proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 3. februára 2014 č. k. 19C/73/2013-102, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 03. 02. 2014 č. k. 19C/73/2013-102 **z r u š u j e**.

odôvodnenie:

I.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 18. 12. 2013 č. k. 19C/73/2013-88 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol návrh (správne žalobu, lat. actio) a odporcovi (správne žalovanému) nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ (správne žalobca) sa žalobou doručenou dňa 28. 09. 2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie majetkovej škody vo výške 906,89 eura a nemajetkovej ujmy v sume 181,38 eura. Návrh odôvodnil tým, že navrhol súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu z dôvodu nerešpektovania zmluvných dojednaní zo strany dlžníka V. O. vymôcť pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 404400036. Exekučný súd rozhodol o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 26. 01. 2011 (konanie sa začalo dňa 07. 09. 2010), teda k rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby (omeškanie o viac ako 141 dní). Nesprávny úradný postup charakterizoval a/ nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietahov a b/ vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok.

Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril, žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žaloba je zmätočná, žalobca nepredložil žiadne dôkazy, nie je jasný ani titul nároku na náhrady škody, žaloba je podaná predčasne, poukázal na to, že nič nebránilo žalobcovi, využiť účinný prostriedok nápravy a to podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu, ústavná sťažnosť taktiež podaná nebola, namietal aj premlčanie návrhu.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že z exekučného spisu Okresného súdu Levice sp.zn.7Er/1017/2010 zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podal

súdny exekútor na súd dňa 26. 11. 2010, k čomu pripojil návrh na vykonanie exekúcie spísaný dňa 07. 09. 2010. Exekučný súd uznesením zo dňa 30. 11. 2010 zamietol žiadosť o udelenie poverenia. Oprávnený podal odvolanie, ktoré zobral späť a Krajský súd v Nitre odvolacie konanie zastavil. Exekučný súd následne uznesením zo dňa 08. 07. 2011 exekučné konanie zastavil. Sťažnosť na prieťahy v konaní v exekučnom konaní zo strany oprávneného podaná nebola.

Súd prvého stupňa konštatoval, že žalobca sa na žalovaného obrátil so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, žalobca podal u žalovaného žiadosť dňa 25. 09. 2012, pričom podal žalobu na súd skôr, ako uplynula lehota 6 mesiacov od podania tejto žiadosti. Aj keď žaloba bola podaná pred uplynutím 6 mesačnej lehoty, ku dňu rozhodovania súdu o návrhu žalobcu už bolo zrejmé, že žalovaný neuznal nárok žalobcu a v rámci predbežného prerokovania ho neuspokojil, preto v čase rozhodovania súdu 6 mesačná lehota uplynula, a ani z tohto dôvodu návrh nemožno považovať za predčasne podaný.

Uviedol, že žalobca sa domáhal škody za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k vydaniu poverenia nedošlo v zákonnej 15 dňovej lehote, resp. primeranej lehote, ako aj preto, že exekučný súd skúmal opätovne právo navrhovateľa na zaplatenie dlhu v časti istiny bez splnenia zákonných podmienok na takýto postup a formálne vyvolal stav, ktorý založil prekážku veci rozhodnutie v právnom vzťahu medzi navrhovateľom ako oprávneným a dlžníkom ako povinným.

Neskúmal, či prišlo k prieťahom v konaní. Zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej resp. primeranej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. V zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. bolo v čase podania návrhu na vydanie poverenia boli exekučnými titulom aj vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov a to podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Nárok na náhradu škody si žalobca uplatňoval podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z., keď podľa neho príslušný súd svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov v konaní. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že exekučné konanie bolo vedené v čase účinnosti Exekučného poriadku, kde v § 44 ods. 2 je uvedené, že 15 dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. V tomto prípade bola žiadosť o udelenie poverenie doručená súdu 26. 11. 2010 a súd rozhodol 30. 11. 2010, teda po 5 dňoch a nie po 141 dňoch, ako je uvedené v žalobe, a teda exekučný súd rozhodol v primeranej lehote a nedošlo jeho postupom k nesprávnemu úradnému postupu, keďže žiadosť o udelenie poverenia súd zamietol. Exekúcia bola právoplatne zastavená a žiadne konanie, v ktorom by boli konštatované prieťahy v konaní, sa nevedlo.

Pokiaľ ide o vytýkaný nesprávny úradný postup v preskúmaní práva žalobcu na zaplatenie dlhu v časti istiny, poukázal na ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého je exekučný súd je ex officio povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaoberá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť - rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulité - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata. Ak je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Takúto interpretáciu označených ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní v spojitosti s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje naplnenie príkazu vyplývajúceho z princípu ochrany práv spotrebiteľa, ktorým je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Poukázal na to, že odo dňa, kedy bolo právnomu zástupcovi oprávneného doručené uznesenie, ktorým bola žiadosť o udelenie poverenia zamietnutá (06. 12. 2010), do podania žiadosti o predbežné

perokovanie nároku na náhradu škody u žalovaného neuplynula lehota 3 rokov, preto nepovažoval nárok žalobcu za premlčaný.

Rozhodnutie právne posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 41 ods. 1, 2 písm. c/, d/, i/, § 44 ods. 1, 2 Exekučného poriadku.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote a z obsahu spisu je zrejmé, že mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že súd prvého stupňa v merite veci aplikoval novú právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, teda po založení zodpovednostného právneho vzťahu. Zdôraznil, že súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Mal za to, že súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Argumentoval tým, že súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Poukázal na to, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. V tomto smere poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať, a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite, z toho dôvodu ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Zdôraznil, že samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote.

Zároveň namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Ďalej dôvodil tým, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyiac jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za porušenia v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Poukázal na to, že Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústreďenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Tým svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

II.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 03. 02. 2014 č. k. 19C/73/2012-102 uložil žalobcovi, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur v zmysle položky 7 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobcu poučil, že ak sa poplatok v stanovenej lehote nezaplatí, súd ho bude vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady. Uviedol, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť rozhodnutia, ktorou je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne skutkové ani právne dôvody, nie je zrejmé, z akého dôvodu súd toto uznesenie vydal. Predmetným uznesením bol vyrubený súdny poplatok vo výške 20 eur za podané odvolanie, pričom bolo uvedené,

že súdny poplatok bol vyrubený v zmysle pol. č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. V zmysle uvedenej položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Z uvedeného je zrejmé, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nepodliehajú mu ďalšie úkony vo veci samej ako je odvolanie, dovolanie a pod. tak, ako je to pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, a teda súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Vzhľadom k tomu nemôže byť súdom vyzývaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. S poukazom na uvedené mu bola uložená poplatková povinnosť tam, kde nemala. V prípade, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 252/05 z 22. marca 2006). Navyše dodal, že podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. Septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené a v súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Okresného súdu Komárno zo dňa 16. 10. 2013 sp. zn. 8C/842/2012. I.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody v sume 906,89 eura ako majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 181,38 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdu, v dôsledku nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok v konaní vedenom na Okresnom súde Levice v exekučnej veci sp. zn. 7Er/1017/2010. Majetková škoda predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu a nemôže preto tiež nastať akceptácia návrhu na nútené vymáhanie istiny a príslušenstva zo strany exekučného súdu. Zároveň si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Potreba nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci. Za nesprávny úradný

postup považoval vydanie rozhodnutia o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie po veľmi dlhej dobe a opätovné posúdenie práva žalobcu na zaplatenie dlhu, vytvorenie stavu zakladajúceho nevymožiteľnosť istiny a jej príslušenstva založením prekážky veci rozhodnutej.

Exekučným titulom v tejto veci bol Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 06240/10 zo dňa 27. 07. 2010. Exekučné konanie začalo dňa 07. 09. 2010 podaním návrhu a bolo vedené pod sp. zn. 7Er/1017/2010. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal na Okresnom súde Levice žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v predmetnej veci dňa 07. 09. 2010. Exekučný súd uznesením č. k. 7Er/1017/2010-9 zo dňa 30. 11. 2010 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Oprávnený (žalobca) podal proti uzneseniu odvolanie, ktoré následne vzal späť. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 27. 01. 2011 č. k. 26CoE/12/2011-27 odvolacie konanie zastavil. Exekučný súd následne uznesením zo dňa 08. 07. 2011 č. k. 7Er/1017/2010-41 exekučné konanie zastavil.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31. 12. 2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení od 15. 12. 2009 do 31. 05. 2011, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa ods. 2, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade

- a) rozhodnutí orgánov Európskej únie,
- b) rozhodnutí osvedčených ako európsky exekučný titul,
- c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila,
- d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených,
- e) osvedčení o dedičstve, vykonateľných rozhodnutí bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,
- f) vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste,
- g) platobných výmerov, výkazov nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmierov schválených týmito orgánmi,
- h) vykonateľných rozhodnutí a výkazov nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia a vo veciach verejného zdravotného poistenia,
- i) iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon,
- j) dokladov vydaných podľa právneho predpisu platného v inom členskom štáte Európskej únie, ak ide o vymáhanie pohľadávky podľa osobitného predpisu (233/1995 Z. z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Podľa § 44 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení od 01. 06. 2010 do 31. 05. 2011, exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa ods. 2, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolačný súd poukazuje na to, že odvolacie dôvody uvádzané v odvolaní vôbec nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založený napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Žalobca podal množstvo návrhov s rovnakým predmetom konania, pričom vo všetkých konaniach podáva odvolania s totožným obsahom bez ohľadu na konkrétne okolnosti danej veci.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa tak hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolačný súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolačný súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolačný súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolačný súd viazaný vždy.

Odvolačný súd sa pri posudzovaní danej veci preto zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska toho, či nedošlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z hľadiska dikcie ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. nemožno stotožňovať porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a zbytočné prieťahy v konaní, pričom ide o osobitné dôvody nesprávneho úradného postupu. Ak zákonodarca explicitne ustanovil, že za nesprávny úradný postup sa považuje porušenie orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, akýkoľvek extenzívny výklad by bol v rozpore s účelom zákona. Pokiaľ nebola dodržaná zákonná 15-dňová lehota na vydanie poverenia (ak bola zákonom v danom období stanovená), takýto stav predstavuje nesprávny úradný postup súdu.

Nesprávny úradný postup však bez splnenia ostatných predpokladov - vzniku škody a danosti príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, nezakladá vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

V zmysle § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. V zmysle § 44 ods. 1 uvedeného zákona, tuzemský rozhodcovský rozsudok je rozhodcovský rozsudok vydaný na území Slovenskej republiky a podľa ods. 2, tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov, ktorým je Exekučný poriadok. Vzhľadom k tomu je nepochybné, že rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom rovnako ako rozsudok súdu všeobecného.

Ustanovenie § 41 ods. 2 EP stanovuje popri vykonateľných rozhodnutiach súdu i ďalšie exekučné tituly. Do 31. 05. 2011 uvedené ustanovenie neobsahovalo výslovne uvedenie rozhodcovského rozsudku, v písm. d/ boli uvedené vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. Až novelou EP zákonom č. 102/2011 Z. z. účinnou od 01. 06. 2011 boli do ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d/ priamo uvedené rozhodcovské rozsudky. Vzhľadom k tomu rozhodcovské rozsudky bolo možné vykonať ako exekučné tituly do 31. 05. 2011 v zmysle § 41 ods. 2 písm. i/ EP.

Exekučný poriadok v § 44 ods. 2 v znení do 31. 05. 2010 stanovil 15- dňovú lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bez výnimky, pričom táto lehota plynula od doručenia žiadosti o vydanie poverenia. Novelou uskutočnenou zákonom č. 144/2010 Z. z. s účinnosťou od 01. 06. 2010, bola do uvedeného ustanovenia zakotvená výnimka, podľa ktorej na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučných titulov uvedených v § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ EP nie je žiadna lehota. Keďže rozhodcovský rozsudok bol zakotvený do § 41 ods. 2 písm. d/ až od 01. 06. 2011, lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku bola do 31. 05. 2011 a od 01. 06. 2011 lehota nie je.

Podľa názoru odvolacieho súdu toto ustanovenie § 44 ods. 2 EP nie je možné vykladať extenzívne. Upravuje totiž 15- dňovú lehotu len na vydanie poverenia. Tejto jednoznačnosti výkladu nasvedčuje tretia veta, do ktorej zákonodarca samostatne upravil zamietnutie poverenia. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu upraviť lehotu na zamietnutie návrhu na vydanie poverenia, upravil by ju v druhej vete citovaného ustanovenia a nie samostatne v tretej vete. Pri výklade § 44 ods. 2 Exekučného poriadku treba vychádzať a zohľadniť, že tento právny predpis je procesnou normou, teda normou verejného práva upravujúcou postup súdneho exekútora ako štátom určenej osoby, na vykonanie núteného výkonu rozhodnutia. Pre výklad a aplikáciu tohto právneho predpisu platí článok 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej štátne orgány môžu konať len na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý stanoví zákon. To, že zákonodarca neupravil lehotu na zamietnutie návrhu na vydanie poverenia vyplýva z doslovného jazykového výkladu citovaného ustanovenia, podľa ktorého sa 15- dňová lehota vzťahovala

len na vydanie poverenia. Pokiaľ by mal zákonodarca úmysel, aby sa 15- dňová lehota na vydanie poverenia upravená v druhej vete § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vzťahovala aj na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, bol by to výslovne stanovil v druhej vete a nie tretej vete citovaného ustanovenia tak, ako to explicitne zakotvil v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť či už pozitívne alebo negatívne v tam stanovenej lehote.

Žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. Vzhľadom na záver prijatý odvolacím súdom, že 15- dňová lehota na zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia neexistovala, nedošlo tak zo strany exekučného súdu k porušeniu jeho povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Odvolací súd však poukazuje i na to, že exekučný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia 4 dni po jej podaní.

S poukazom na uvedené odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa bol toho názoru, že v danej veci žalobcoví nevznikol nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keďže súd nemohol porušiť právo žalobcu pri rozhodovaní o udelení, resp. zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj vzhľadom k tomu, že mu návrh bol zamietnutý z dôvodu absencie platného exekučného titulu, keď predložený exekučný titul nespĺňal predpoklad materiálnej vykonateľnosti, a teda na jeho základe nebolo možné viesť ani nútený výkon rozhodnutia a vzniknúť mu v tejto súvislosti škoda, za ktorú by mal zodpovedať štát.

Keďže exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok zaväzujúci povinného na plnenie z titulu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, nemožno za nesprávny úradný postup exekučného súdu považovať ani to, že po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku pristúpil exekučný súd k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Súdna prax dospela k ustálenému záveru, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozhodcovský rozsudok, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný už v tomto štádiu konania z vlastnej iniciatívy riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, keď týmto postupom nedochádza k preskúmaniu vecnej správnosti predloženého exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), ale len k posúdeniu, či predložený exekučný titul je v súlade so zákonom. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2002 Z. z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť žalovaného na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď si ich náhradu neuplatnil.

II.

Odvolací súd sa zaoberal vecnou správnosťou, a teda zákonnosťou odvolaním žalobcu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 03. 02. 2014, č. k. 19C/73/2013, ktorým žalobcovi uložil, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur v zmysle položky 7 a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, a po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba v zákonnej lehote a že odvolanie je prípustné (§ 201 prvá veta a § 204 ods. 1 OSP), preskúmal uznesenie prvostupňového súdu a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 210a OSP uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo uznesenie, z ktorého nenadobudla dosiaľ práva iná osoba ako odvolateľ, alebo uznesenie, ktorým bolo uložené poriadkové opatrenie (§ 53), alebo uznesenie o odmietnutí návrhu na začatie konania (§ 43 ods. 2, § 78c ods. 3) alebo uznesenie o zastavení konania o dedičstve alebo uznesenie podľa § 75a, môže na odvolanie zmeniť priamo súd prvého stupňa, pokiaľ odvolaniu v celom rozsahu vyhovie.

Podľa § 221 ods.1 písm. i/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali. Pretože súd prvého stupňa odvolaniu žalobcu proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie proti napadnutému rozsudku vo veci samej nemienil vyhovieť, musel sa podaným odvolaním zaoberať odvolací súd.

Podľa § 1 - Predmet súdnych poplatkov, ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“ alebo „ZoSP“) Súdne poplatky (ďalej len „poplatky“) sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len „poplatkový úkon“) uvedené v sadzobníku

súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „sadzobník“), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (ods. 2 citovaného ustanovenia).

V ustanovení § 2 ZoSP sú definovaní poplatníci. Podľa odseku 1 písm. a/ tohto ustanovenia poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 ZoSP v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

V ustanovení § 5 ZoSP je upravený vznik a zánik poplatkovej povinnosti a podľa jeho odseku 1 písm. a/ poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 -Sadzba poplatku- ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (ods. 2 citovaného ustanovenia).

Podľa § 8 -Splatnosť poplatku- ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch- poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Dňa 11. septembra 2012 sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla na zákone č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V článku II citovaného zákona bol zmenený a doplnený zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 89/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 150/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 85/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 232/1995 Z. z., zákona č. 12/1998 Z. z., zákona č. 457/2000 Z. z., zákona č. 162/2001 Z. z., zákona č. 418/2002 Z. z., zákona č. 531/2003 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 382/2004 Z. z., zákona č. 420/2004 Z. z., zákona č. 432/2004 Z. z., zákona č. 341/2005 Z. z., zákona č. 621/2005 Z. z., zákona č. 24/2007 Z. z., zákona č. 273/2007 Z. z., zákona č. 330/2007 Z. z., zákona č. 511/2007 Z. z., zákona č. 264/2008 Z. z., zákona č. 465/2008 Z. z., zákona č. 71/2009 Z. z., zákona č. 503/2009 Z. z., zákona č. 136/2010 Z. z. a zákona č. 381/2011 Z. z., inter alia, pod arabskou číslicou 3 tak, že: V § 4 ods. 1 sa vypúšťa písmeno k/. V článku II pod číslom 12 citovaný zákon za § 18c vložil § 18ca, ktorý vrátane nadpisu znie: „§ 18ca - Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. októbra 2012- Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.“

V článku II pod č. 14 citovaného zákona je uvedený: V sadzobníku súdnych poplatkov sa za položku 7 vkladá položka 7a, ktorá znie: „Položka 7a

Zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom ..... 20 eur.“ V článku VII -Účinnosť- je uvedené, že tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbra 2012 okrem čl. III, ktorý nadobúda účinnosť 1. decembra 2012, čl. I štyridsiateho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 19. januára 2013, čl. I prvého bodu a čl. II desiateho bodu, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2014. V dôvodovej správe k zákonu č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v Osobitnej časti, článok II k bodu 3 je uvedené: „Navrhuje sa vyňatie konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom z rozsahu vecného oslobodenia. Týmto opatrením sa reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch. V žalobách sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť. Pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému žalobcovi v rámci náhrady trov

konania prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa Položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov.“ Uvedenou novelou zákona o súdnych poplatkoch sa reagovalo na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom na súdoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Do nadobudnutia účinnosti zákona č. 286/2012 Z. z. , t. j. do 30. septembra 2012, podľa § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP od poplatku bolo oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Zo schváleného a účinného zákona č. 286/2012 Z. z. však vyplýva, že spoplatnenie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa nezaviedlo do Sadzobníka súdnych poplatkov podľa Položky 1, ale sa zaviedla nová Položka 7a, ktorá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom určuje poplatok vo výške 20 eur. Podľa poznámky k položke 1 bod 3. prvá veta Sadzobníka súdnych poplatkov, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej. Zo znenia tejto položky by vyplývalo, že ak vznikne spoplatnenia konania nebráni zákonné vecné oslobodenie od poplatku, nemôže nastať situácia, že by existovalo konanie, ktoré by nebolo spoplatnené. K položke 7a Sadzobníka súdnych poplatkov však neexistuje žiadna poznámka, ktorá by zakotvovala platenie takého istého poplatku aj v odvolacom konaní, a preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenie § 2 ods. 4 a § 6 ods. 2 ZoSP, ktoré vymedzujú osobu poplatníka v odvolacom konaní, ale je treba vychádzať z toho, že poplatková povinnosť nevzniká odvolateľovi za každé začaté konanie v dôsledku podaného odvolania. Je treba mať na zreteli, že Sadzobník súdnych poplatkov v položke 7a neobsahuje žiadnu poznámku o tom, že by sa mal zaplatiť súdny poplatok za odvolanie či dovolanie, ani na to nepamätá v iných poznámkach, potom na túto položku nie je možné ani použiť poznámku č. 3 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. V odbornej publikácii Zákon o súdnych poplatkoch - Komentár, autor Edmund Horváth, Druhé, doplnené a prepracované vydanie, ktorú vydalo vydavateľstvo právnickej literatúry Wolters Kluwert s.r.o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, na str. 88 uvádza, že pri vyrubovaní poplatku za odvolanie (§ 5 ods. 1 písm. a/) treba vychádzať z § 6 ods. 2 prvej a druhej vety ako lex generalis, ak sadzobník neustanovuje špeciálnu právnu úpravu ohľadom spoplatňovania odvolaní. Takúto špeciálnu úpravu nachádzame pri nasledovných položkách, pričom uvádza položky č. 1, 9, 12, 16, 17 a 18a písm. c/. Pri týchto položkách sa nachádzajú poznámky, ktoré sú súčasťou zákona, pričom pri položke 1 je uvedené, že poplatky podľa sadzby ustanovenej v položke 1 sa platia aj v odvolacom konaní vo veci samej. Pri položke č. 9 je poznámka, že ak odvolanie smeruje iba proti výroku o výchove a výžive maloletého dieťaťa, poplatok sa neplatí. Pri položke 12 je poznámka: Ak sa v pôvodnom konaní nekonalo odvolacie konanie a v odvolacom konaní sa podá odvolanie vo veci samej, z takéhoto odvolania sa platí poplatok podľa príslušnej položky. Pri položke 13 je poznámka: V odvolacom konaní sa poplatky podľa tejto položky nevyberajú. Pri položke 16 sú dve poznámky: 1. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa platí aj v odvolacom konaní. 2. Poznámky č. 1 a 2 k položke 12 platia primerane aj pre túto položku. Pri tejto položke je však aj ďalšia Spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16: Ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania alebo dovolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu I. stupňa, dovolania alebo za obnovu konania neplatí poplatník, ktorý už raz poplatok zaplatil. Ak Najvyšší súd Slovenskej republiky pri prerokovaní dovolania zistí, že dovolanie podané účastníkom podľa § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku bolo bezdôvodné, účastník je povinný dodatočne zaplatiť súdny poplatok z dovolania. V tejto spoločnej poznámke k položke 16 nie je uvedená položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, z čoho odvolací súd vyvodzuje záver, že zákonodarca v zákone č. 286/2010 Z. z., ktorým zaviedol do Sadzobníka súdnych poplatkov položku 7a, ktorá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom určuje poplatok vo výške 20 eur, nemienil spoplatniť aj odvolacie konanie. Ak by totiž bol chcel zákonodarca spoplatniť aj odvolacie konanie, potom by bol žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom spoplatnil v položke 1 pod písm. d/ Sadzobníka súdnych poplatkov (ako sa to navrhovalo v dôvodovej správe k návrhu zákona) a vzhľadom k poznámke k položke 1, bod 3. by nebola ani pochybnosť o tom, že podľa rovnakej sadzby sa platí poplatok aj v odvolacom konaní vo veci samej. Ak by sa však aj na položku 7a mala vzťahovať ako lex generalis zásada uvedená v § 6 ods. 2 prvá a druhá veta zákona o súdnych poplatkoch, potom by, vzhľadom k tomu, že v spoločnej poznámke k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16 nie je uvedená aj položka 7a, jedine pri žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (sic!), ktoré konanie do 30. 09. 2012 bolo vecne oslobodené od súdnych poplatkov, by od 01. 10. 2012 paradoxne platilo, že ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania alebo dovolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa,

dovolania alebo za obnovu konania by takýto poplatník musel zaplatiť aj druhýkrát (či podľa počtu odvolaní, dovolaní či návrhov na obnovu konania viackrát), čo by bolo jednoznačne v rozpore so zásadou spravodlivosti a s doterajšou judikatúrou všeobecných súdov i judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Aj z tejto skutočnosti vyplýva, že položka 7a sa týka iba spoplatnenia žaloby vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle spoplatniť aj odvolanie v takýchto veciach, bola by táto poplatková povinnosť uvedená v poznámkach, ako je tomu uvedené v hore uvedených položkách Sadzobníka súdnych poplatkov. Ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti v súlade s ústavnou zásadou vyjadrenou v článku 59 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, musia byť tieto povinnosti stanovené jednoznačne a nepochybné. Odvolací súd sa v predmetnej veci v prípade interpretačných problémov pri aplikácii položky 7a v odvolacom konaní riadil ústavne konformným výkladom zákona o súdnych poplatkoch rešpektujúcim ustálenú zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka“, uprednostni výklad, ktorý je pre poplatníka priaznivejší. Napadnutým uznesením okresný súd vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie podané proti rozsudku vo veci samej, pričom konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa začalo ešte pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., teda v čase, kedy bolo takéto konanie vecne oslobodené od súdnych poplatkov a žalobca zrejme mohol legitímne očakávať, že konanie, vrátane konania odvolacieho či dovolacieho, nebude spoplatnené. Aj keď sú súdne poplatky príjmom štátneho rozpočtu a ich účelom je aspoň sčasti nahradiť náklady spojené s konaním súdov účastníkmi konania a, okrem iného, majú zabrániť aj neodôvodneným a zbytočným súdnym sporom, pri aplikácii zákona o súdnych poplatkoch však nemožno ukladať účastníkovi poplatkovú povinnosť aj v tom prípade, keď ju tento zákon jednoznačne neupravuje. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. júla 2010, sp. zn. 3 Sžf 29/2010, v ktorom uviedol, že: Výklad, ktorým ex post súd zvyšuje poplatkovú povinnosť žalobcovi v dôsledku nejednoznačného sadzobníka súdnych poplatkov považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za ústavne nekonformný.“ Intertemporalitu súvisiacu s touto legislatívnou zmenou rieši ustanovenie § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú súdne poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, aj keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Ak bolo konanie v čase podania návrhu vecne oslobodené od súdnych poplatkov (a zároveň ešte nebola zavedená položka 7a), nemožno vyrubovať poplatok za odvolanie, resp. dovolanie s poukazom na ustanovenie § 6 ods. 2 druhej a tretej vety ZSP. Pre takýto názor je dôvodom i legitímne očakávanie žalobcu, ktorý inicioval súdne konanie s očakávaním jeho nespoplatnenia. Odvolací súd na podporu svojej právnej argumentácie poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR z 25. novembra 2010, sp. zn. IV.ÚS 387/2010, v ktorom uviedol: „Úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak zákon v tomto smere ustanovil pevné a jasné pravidlá umožňujúce prístup k súdu taktiež splnením v ňom obsiahnutých podmienok, potom tieto podmienky musí akceptovať nielen každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu, ale rovnako a v neposlednom rade aj štát prostredníctvom orgánov súdnej moci. Vzhľadom na uvedené, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla aj zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale rovnako tak aj porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.“ Vychádzajúc z hore uvedenej právnej argumentácie odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi nevznikla poplatková povinnosť za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým mu bola stanovená poplatková povinnosť, podľa § 221 ods. 1 písm. i/ OSP zrušil, pretože neexistovali dôvody na jeho vydanie. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.